

CENTER FOR
THE DEFENCE OF
THE INDIVIDUAL

המוקד להגנת הפרט

مركز الدفاع عن الفرد

רחוב אבו עוביידה 4
ירושלים 97200
טל. 02.6283555
פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده ٤
القدس ٩٧٢٠٠
هاتف. ٠٢. ٦٢٨٣٥٥٥
فاكس. ٠٢. ٦٢٧٦٣١٧

mail@hamoked.org.il
www.hamoked.org.il

תאריך : 11.3.2018
בתשובה נא לציין : 102643

בפקס : 02-5305741

בהול!

לכבוד

אלוף פיקוד מרכז

מפקד כוחות הצבא בגדה המערבית

באמצעות משרד פניות הציבור

פיקוד מרכז

שלום רב

הנדון : **השגה בהולה – הריסת בית משפחה קונבע, ת"ז _____ בג'נין**

1. משפחת קונבע קיבלה ביום 7.3.2018 הודעה על כוונתכם להחרים ולהרוס את המבנה בו מתגוררת המשפחה ע"פ תקנה 119 לתקנות ההגנה (שעת חירום) 1945 (להלן : תקנה 119). צעד זה ננקט לטענתכם הואיל ומר _____ קונבע הינו חשוד במעורבות בביצוע פיגוע מיום 9.1.2018 (להלן : הודעת המפקד הצבאי).
2. ביום 7.3.2018 פנה אליכם הח"מ, וציין בפנייתו כי המשפחה ייפתה את כוחם של פרקליטי המוקד להגנת הפרט לטפל בכל הקשור להריסה. בהתאם לכך מוגשת השגה זו.
3. עוד יצוין, כי בפניית הח"מ מיום 7.3.2018, התבקשתם להעביר בדחיפות את הודעת המפקד הצבאי **בעברית**, **תצלום אוויר עם סימון הבית** וכל חומר אחר שנוגע להודעה זו, וזאת על-מנת שהמשפחה תוכל לממש כראוי את זכות הטיעון כנגד הכוונה להרוס את ביתה. אולם, עד למועד כתיבת שורות אלה טרם התקבלו מסמכים אלו.
4. נבקש להדגיש כי אין לפגוע בבית המשפחה כל עוד מתנהלים ההליכים בנוגע לכוונה להחרים ולהרסו. כמו כן, אם וכאשר תידחה השגה זו והחלטתכם תעמוד בעינה, בכוונתנו לפנות בעתירה כנגד החלטה לבית המשפט העליון ויש לאפשר לנו לצורך כך פרק זמן סביר, מבלי שתינקט כל פעולה שתפגע בבית.

תאור הבית ובני המשפחה המתגוררים בו

5. מר _____ קונבע, שפרטיו בנדון, אביו של _____ החשוד במעורבות בפיגוע, (להלן : מר קונבע) **מתגורר עם משפחתו בשכירות** בביתו של מר _____ קונבע, הבעלים הרשום של הבית (להלן : בעל הבית). בהתאם לחוזה שנחתם בין מר קונבע לבעל הבית דמי השכירות החודשית עומדת על 600 ₪ לחודש. בעל הבית הינו אחיו של מר קונבע.
6. בעל הבית קנה את חלקת הקרקע עליה הוקם הבית בשנת 1992, ובשנת 2001 קיבל היתר בנייה מוועדת התכנון והבנייה של עיריית ג'נין. בשנת 2011 הושלמה בניית הבית בגודל של כ-166 מ"ר, הכולל שלושת חדרי שינה, שלושה חדרי שירותים, מטבח, חדר אורחים וסלון. העתק מנסח טאבו שמארה העברת הבעלות לבעל הבית מצורף ומסומן א'.
העתק מהיתר בנייה על שם מר _____ מעיריית ג'נין משנת 2001 מצורף ומסומן ב'.
העתק חוזה שכירות בין מר _____ למרשי מצורף ומסומן ג'.

7. יודגש, כי בעל הבית מתגורר בירדן מזה כ-27 שנים ומבקר בגדה לעיתים רחוקות. בעל הבית סובל ממוגבלות קשה – לאחר שנפצע בתאונת עבודה לפני עשרות שנים ומאז הוא אינו יכול לעמוד על רגליו ומרותק לכיסא גלגלים.
העתק ממסמך רפואי אודות מצבו הרפואי של בעל הבית מצורף ומסומן

ד.
8. מאז חודש מרץ 2011 מתגוררת משפחתו של מר קונבע, אביו של החשוד, בשכירות בביתו של בעל הבית. תשעה בני אדם מתגוררים בבית, מהם שני ילדים קטינים:
בני הזוג _____ ו _____ מתגוררים בחדר אחד. גב' _____ ילידת 1967, עקרת בית. מר _____ יליד 1968 ומועסק כמורה בבית ספר בג'נין. לבני הזוג שבעה ילדים, ששה מהם מתגוררים בבית. באותו חדר מתגוררת הבת הקטנה _____ בת ה-11, תלמידת כיתה ה', ואחיה _____ בן ה-13, תלמיד כיתה ז'.
בחדר השני מתגוררים בניהם של בני הזוג, _____ בן ה-25, בעל מספרה לגברים ו _____ בן ה-20, סטודנט לאנגלית באוניברסיטה הפתוחה.
בחדר השלישי, מתגורר הבן _____ בן ה-22 שעובד כמלצר באולם אירועים, כמו כן התגורר בחדר זה _____ בן ה-27, שכיום עצור בחשד למעורבות בפיגוע.

העדר תשתית עובדתית מספקת

9. במקרה דנן, הודעתם על כוונתכם להפעיל את סמכותכם ע"פ תקנה 119 כנגד בית משפחת קונבע בטענה ש _____, בנו של מר _____, חשוד במעורבות בפיגוע.
10. יצוין, כי על פי המידע הקיים בידו של הח"מ, מדובר בחשוד בלבד, שמוחזק במעצר ימים וטרם הוגש נגדו כתב אישום כלשהו. אין בידי הח"מ ולו ראשית ראייה בכל הנוגע למעורבותו, הלכאורית, של _____ בפיגוע מיום 9.1.2018. יודגש, כי ככל שלא מוגש כתב אישום נגד _____, וככל שלא הוכחה אשמתו במסגרת הליך שיפוטי, עומדת לו חזקת החפות במלואה.
11. **כאשר אין בידי הח"מ ולו ראשית ראייה בכל הנוגע למעורבותו, הלכאורית, של _____ באירוע וכאשר חזקת החפות עוונה עומדת לו, נהיר כי אין לנקוט בסנקציה כה דרקונית כהריסת הבית בו מתגוררת משפחתו, וזאת למצער עד לאחר בירור המסכת העובדתית באופן ממצא והרשעתו בהליך שיפוטי.**
12. לאור הפגיעה החמורה והממשית במרשי ובמשפחתו אשר אין כל טענה כי הייתה להם ידיעה במה שמיוחס, לכאורה, לבנם _____, מן הראוי והחיוני היה להבעיר לידי המשפחה ולו ראשית ראייה מינהלית המצביעה על מעורבותו של בנם בפיגוע האמור על מנת שתוכל לממש כראוי את זכות הטיעון במסגרת השגה זו.
13. ניתן לכל הפחות לחכות עד אשר יוגש נגד _____ כתב אישום ותוצג ראשית ראייה המצביעה על מעורבותו בפיגוע, אנו סבורים כי אף היה תקין וראוי יותר לחכות עד אשר תוכח אשמתו של _____ בהליך הפלילי על מנת שתתבהר התמונה העובדתית המלאה לגבי נסיבותיו של האירוע שבגיניו הודעתם על כוונתכן להרוס את הבית בו מתגוררת משפחתו של מרשי.
14. כפי שנקבע בפסיקה, ככל שתוצאותיה של החלטות חמורות יותר ובלתי הפיכות, כך יקפיד בית המשפט יותר עם בחינת מעשי הרשות. כך נקבע, כי ככל שעוצמת הפגיעה הצפויה בזכות יסוד רבה יותר, צריכות הראיות שביד הרשות להיות כבדות-משקל ומשכנעות יותר (ראו בג"צ 3648/08 **סטמקה נגד שר הפנים**, פ"ד נג (2) 740, 777).
15. לאור האמור, לכל הפחות יש להימנע בשלב זה מנקיטת צעד דרסטי כמו הריסת ביתה של משפחת קונבע עד אשר אשמתו של _____ תתברר ונסיבות ביצוע הפיגוע יתבהרו.

האיסור על הריסת בתים

16. חרף עמדתכם הידועה בסוגיה העקרונית וכן חרף סירובו של בית המשפט העליון לדון בחוקיות השימוש בתקנה 119 והיותה מנוגדת לדין הבינלאומי ולעקרונות יסוד של המשפט הישראלי, אנו נשוב ונעמוד על טענותינו בעניין זה.

17. הריסת ביתה של כל המשפחה בשל מעשהו של אחד מבניה היא צעד אכזרי, בלתי אנושי, הגורם טראומה קשה למשפחה ומותיר אותה ללא קורת גג.
18. ההריסה מהווה פגיעה מכוונת במי שלא פשע, ומנוגדת לעקרון יסוד מוסרי ומשפטי ראשון במעלה, על פיו "לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות, כי אם איש בחטאו יומת" (מלכים י"ד, ה-ו וראו גם דברי השופט חשין בבג"ץ 20069/97 גנימאת נ' אלוף פיקוד מרכז פ"ד נא(2) 651, מ' 654), ועל כן היא אסורה מכל וכל.
19. הריסת בתים מכוח תקנה 119 מהווה הפרה של המשפט הבינלאומי ההומניטארי האוסר על ענישה קולקטיבית (סעיף 33 לאמנת ג'נבה הרביעית) ועל פגיעה והרס של רכוש פרטי (תקנה 46 לתקנות האג וסעיף 53 לאמנת ג'נבה הרביעית),
20. כמו כן הריסת בית המשפחה מהווה הפרה של זכויות יסוד – הזכות לקניין הזכות לכבוד והזכות לקורת גג הנגזרת ממנה, פגיעות אלה מתעצמת במיוחד כאשר מודבר בבית שכור שאיננו בבעלותה של משפחת החשוד.
- ההחלטה אינה מידתית**
21. בשל פגיעה קשה זו בזכויות יסוד, ובשל הנזק הבלתי הפיך הנגרם לכל בני המשפחה, בפרשו את תקנה 119 צמצם בית המשפט העליון את יישומה וביצועה וקבע כי על המפקד הצבאי להפעיל שיקול דעת סביר בהפעילו את סמכותו מכוחה ולפעול במידתיות.
22. העדר קשר רציונלי בין האמצעי למטרה הנטענת – היות הבית שכור כפי שצוין לעיל, בני המשפחה שוכרים את הבית מבעל הבית, אשר הוא עצמו מתגורר בירדן מזה כ-27 שנים. בעל הבית קנה את הקרקע בשנת 1992, ולאחר קבלת היתרים בנה את הבית שלגביו הודעתם על כוונה להרוסו. כאמור, בין בעל הבית למר קונבע נחתם חוזה שכירות שמכוחו מתגוררת המשפחה במבנה.
23. במצב דברים זה, קשה לראות כיצד הריסה והחרמה של, המצוי בבעלותו של גורם שלישי עשויה לתרום למטרה הנטענת – הרתעה של מפגעים פוטנציאליים במקרים דומים בעתיד. נהפוך הוא, הפעלת סמכות 119 במקרה דנן לא רק כי לא תשיג את מטרת ההרתעה אלא עלולה היא להוביל להחלשתה.
24. העובדה כי הבית נשוא הודעת המפקד הצבאי מהווה נכס שכור אשר אינו מצוי בבעלות משפחתו של החשוד, מנתקת לחלוטין את הקשר הרציונלי (המוטל ממילא בספק) בין הריסת הבית לבין האפקט ההרתעתי אותו את מבקשים להשיג. אף אם היה קשר רציונאלי, הרי שלאור הפגיעה הקשה ביותר בקניינו של בעל הנכס, הפעלת סמכותכם ע"פ תקנה 119 אינה מידתית ואינה עומדת בקנה אחד עם הוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.
25. יש להבחין בין בית שהוא ביתו וקניינו של המפגע, לבין המצב המתקיים בעניינו, שבו המפגע מתגורר בבית הוריו השכור, והינו בגדר דייר נלווה. במקרה זה כאשר הבית אינו בבעלותו של המפגע ואף אינו בבעלות משפחתו, וכאשר מנגד לא נטען כי בני הבית היו מעורבים בדרך כלשהי במעשה המיוחס לכאורה לחשוד הרי שהריסת הבית כולו בנסיבות אלו היא צעד שאינו עומד במבחני הסבירות והמידתיות.
26. כמו כן, בנסיבות המקרה דנן לא ניתן לקבוע כי הפגיעה במשפחה היא מידתית – הותרת משפחה של תשעה נפשות ללא קורת גג, זאת כאשר בני המשפחה חפים מפשע ואין כל טענה לגבי מעורבותם במעשה, ידיעתם אודותיו או על קיומם של סימנים מקדימים לגבי אפשרות התרחשותו.
27. הפגיעה בבני משפחה חפים מפשע אף עומדת בניגוד לתכלית ההרתעית שאותה מבקשת תקנה 119 להשיג. כאשר הסנקציה מופעלת גם כלפי בני משפחה לא מעורבים, ואינה מתמקדת רק בבני משפחה שהייתה להם מעורבות או ידיעה מוקדמת, היא לא יוצרת כל תמריץ בקרב משפחות במצב דומה בעתיד לפעול למניעת הפיגוע, שהרי הסנקציה תופעל נגדם בכל מקרה.

סיכומם של דברים

28. הריסת בית היא צעד אכזרי, הפוגע בזכויות יסוד ובכבוד האדם, מהווה הפרה של המשפט הבינלאומי ומעניש חפים מפשע ועל כן הוא אסור מכל וכל.
29. הפסיקה הישראלית מאפשרת אמנם להרוס בתי מפגעים לצרכי הרתעה במסגרת תקנה 119, אולם על ההחלטה לעמוד במבחני המידתיות לאחר שבעל הסמכות ערך בחינה קפדנית ואיזון ראוי בין כלל האינטרסים הרלוונטיים.
30. במקרה דנן, מדובר **בנכס שכור** שאינו בבעלותה של משפחת החשוד. הנכס הינו בבעלותו של אדם שלישי שכלל לא השכיר את הנכס לחשוד. בנוסף אותו צד שלישי כלל לא מתגורר באזור מזה שנים רבות. משכך המטרה ההרתעית, המוטלת בספק כשלעצמה, אינה מתקיימת ועל כן גם מטעם זה יש להימנע מהפעלות סמכותם ע"פ תקנה 119 כנגד הבית נושא הודעתכם.
31. נוכח העובדות שפורטו לעיל – הריסת הבית בו מתגוררת המשפחה תותיר שמונת נפשות, ובכללן קטינים, ללא קורת גג. הבית המיועד להריסה שייך למר _____ קונבע, בעל מוגבלות שחי בירדן ואשר השכיר את ביתו לאביו של _____ כפי שתואר לעיל. לבעל הבית, ואף לבני המשפחה אין כל קשר לפיגוע – כל אלה הופכים את ההחלטה לבלתי מידתית באופן קיצוני ודינה להתבטל.
32. כמו כן לא הועברה למשפחה כל ראשית ראיה המצביעה על מידת מעורבותו של הבן _____ בפיגוע מיום 9.1.2018, באופן שיאפשר התייחסות ומימוש זכות הטיעון בנושא זה במסגרת ההשגה.
33. **כאשר אין בידי הח"מ ולו ראשית ראיה בכל הנוגע למעורבותו, הלכאורית, של _____ באירוע וכאשר חזקת החפות עודנה עומדת לו, נהיר כי אין לנקוט בסנקציה כה דרקונית כהריסת הבית בו מתגוררת משפחתו, וזאת למצער עד לאחר בירור המסכת העובדתית באופן ממצא והרשעתו בהליך שיפוטי.**
34. אשר על כן נבקשכם לחזור בכס מהכוונה להרוס ו/או להחרים את בית המשפחה. עם זאת במידה וההשגה תדחה, נבקש לאפשר למשפחה פרק זמן סביר, שבמהלכו לא תינקט כל פעולה כנגד הבית, לצורך פנייה בעתירה לבית המשפט העליון.
35. על מנת למנוע תקלות כלשהן, הנכם מתבקשים לוודא טלפונית כי מסמכים שנשלחו למוקד אכן התקבלו.

בכבוד רב,

נאסר עודה, עו"ד